

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz. HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Laptulajd. és fel. szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatársak: Dr. Nyiraty János Dr. Fehérváry Dezső ügyvédek.	Előfizetési árak: Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.
--	---------------------------------------	--	---	---

Egy főispáni levél.

Példaadás céljából.

Baja 1910. augusztus 22

No lám! Megint egy csinos főispáni skandalum. Khuen-Hédervárynak határozottan pechje van a főispánjaival. Egyik skandalum hullámai még el sem ültek, még erősen gyűrűznek és ime már felbukkant a másik, elég csinos kis botrány.

Valahol, valamire Erdélyben, akadt a választások ideje alatt egy gerinces ember, egy elvhu magyar állami tanító aki merészkedett önálló véleményt nyilvánítani, bátorkodott arra a képviselő jelöltre szavazni, akinek programjába Magyarország önállósága, függetlensége, demokratikus haladása és gazdasági felszabadulása volt beírva. Az a tanító, az az állami tanító arról tett tehát tanúságot, hogy ő nem akarja az ország fölött túrni az osztrák jármot, az osztrák gyámkodást, hanem igen is a szabad, független, gazdag Magyarország az eszményképe.

Ezzel aztán nagyot vétett az a tanító, olyan nagyot, hogy a főispán azon gondolkodott, hogy miként kellene — elrettentő példaadás céljából — a nagy bűnöst megbüntetni.

Előbb alighanem kerébe törésre, felnyársalásra, vagy legalább is becsukásra gondolt az az erdélyi méltóságos úr. De miután — valószínűleg — felvilágosította valamely törvényt tudó titkára, hogy a huszadik században nem lehet ilyen elrettentő példát statuálni, előterjesztést tett a nagyméltóságú miniszter úrnak, hogy dugják azt a renitens, nyakas kurucot valami eldugott felsővidéki tót falucskába.

Ezt pertraktálják a fővárosi lapok és szörnyen csudálkoznak azon, hogy ilyesmi is megeshetik.

Ugyan már, no! Hát érdemes azon csudálkozni? Hát egyedül álló ez az eset? Dehogyan kérem! Megesett ez egyebütt is, másutt is. Csak éppen, hogy azok a felterjesztések, azok a főispáni „bizalmas” levelek nem potyogtak ki a leveles ládából és nem olyan „szerencsétlenül”, hogy éppen az érdekelt tanító ölébe hullott.

Mire jó már ez a szemforgató csudál-

kozás. Így esett meg bizony minálunk, Baján is. Vagy talán az egész história tévedésen alapszik?

Persze, Sztojkovics Miklóst csupa véletlenségből helyezték át Ökörmezőre — közvetlen a választás előtt. Igaz, hogy alapjában véve ártatlan levelének megjelenése után való napon már tudták és többen éppen e sorok írójának mondták is a hatvanhetesek közül, hogy Sztojkovicsot Ökörmezőre helyezik majd át. Hát Huzják Lukács! Csak nem képzeli el az emberek, hogy őt is elrettentő példaadás céljából citálták fel a választás előtt a kultuszminiszteriumhoz és azután pedig az ország legeldegottabb helyére helyezték át? Hova gondolnak kérem! Semmi köze nem volt ehhez az áthelyezéshez holmi féle főispáni beavatkozásnak. És azok a tisztviselők, akik egész életükben a függetlenségi eszméket vallották ideáljuknak, nem lettek ám megfélemlítve sem főispántól, sem senki mástól, hanem gróf Khuen miniszterelnök szép szeméért, avagy a bajai főispán kedvéért hagyták cserbe azt az elvet, amely egész életükben, közvetlen a választást megelőző néhány nappal lelkesítette még őket.

Ej! Tegyük félre az évődést. Beszéljünk a dolgokról komolyan. Tudja minden gondolkodó ember, hogy azok a tisztviselők, akik jobb meggyőződésük ellenére elszoruló, vérző szívvel, fájó lélekkel, könnyező szemmel adták le a szavazatukat a 67 es, mindent elaludó kormánypart jelöltjére, nem önként, hanem főispáni hatalmi szóra tettek.

Igy volt ez Torda-Aranyosban, így volt ez Zomborban, így Baján és széles Magyarországon mindenfelé.

Ne áltassuk magunkat. Hiszen tudjuk jól, hogy ez a választás a legdurvább erőszak jegyében folyt le és ezen a választáson a legönkényesebben rugták föl Baján is, másutt is a népjogot, a polgárság legszebb jogát, a képviselőküldési jogát.

Öntudatra kell hát ébrednie a magyar népnek és ki kell küzdenie, ki kell verekednie az általános, egyenlő és különösen a titkos választójogot.

Ezen aztán megtörik minden főispáni hatalmi önkénykedés.

Baja város vagyonmérlege.

Parlagon heverő értékek.

Baja, 1910. augusztus 21

Lapozgatok Baja város legujabban közre adott zárószámadásában és vagyonmérlegében.

A nagyszabású munkában leginkább a vagyonmérleg köti le a szemlélő figyelmét. Amint nézem, olvasgatom ezt a füzetet, egyre csak szembe ötlök, hogy milyen nagy vagyon hever Baján gyümölcsözetlenül, milyen sok érték hever a mi szükös viszonyok között leledző városunkban parlagon. Ez alatt nem azt értjük, amit a vagyonmérleg nem gyümölcsöző vagyonnak tüntet fel, mert az aztán egy kissé túl sok volna. Nevezetesen a vagyonmérlegben nem gyümölcsözőnek 1142.190 korona értékű ingatlan van feltüntetve. De hát ezekben befoglaltatnak terek és egyéb közhasznú célokra szolgáló ingatlanok.

Másról, egészen másról van szó. A hét-százöt koronát jövedelmező 458 katasztrális hold nagyságú közlegelőkről nem is szólunk. Ezt a kérdést végleg letárgyalta Baja város törvényhatósága, amikor a közgyűlés kimondta, hogy a közlegelőket úgy, amint vannak, változatlanul fenakarja tartani. Idejét multa már az a feletti vita, hogy helyes, vagy nem helyes a legelők egy részét másként kasznosítani és, hogy meghozza-e a városnak ez a nagy terület azt a közvetett hasznot, amelyet a legelők feltörése által közvetlen elérhetet volna esetleg.

Az állatvásártér, a nagyvásártér és a vasuti kert együttvéve 20000 koronára vannak becsülve. A két vásártérről természetesen ma, mint értékről nem lehet beszélni és ezek a terek egyelőre még csak eszményi értékkel bírnak. Amde a vasuti park, ha több gondot fordítanának rája, kellemes tartózkodási helyet varázsolnának belőle, még direkte jövedelmező értékke is vállhatnék. Bár több ízben kísérleteztek vállalkozók egy oda építendő vendéglővel, de az utolsó pillanatban visszariadtak, mert úgy vélték, hogy abba a portengerbe nem igen merészkednék a közönség.

Baján, ahol oly kevés a befásított köztér, szinte kötelesség volna ezt a majdnem négy holdas parkot gondozni, hogy legyen a közönségnek legalább egy kellemes, üdülésre alkalmas köztér.

A nagyvásártér ma úgyszólván az egész esztendőben üres, hasznot nem hajtó terület. Mégis szükség van rá, mert ma ott tartják az országos vásárokat. Jöhet — és reméljük jön — még az az idő is, amikor a város annyira fejlődik, hogy a nagyvásárteret ház-helyek céljaira kell felosztani.

A beruházásoktól való rettegés és szinte ideges tartózkodás teszi teljesen tönkre többek között a Bárány Szállodát. Ezt az óriási

épület-tömböt alig lehet ma már értékesíteni és éppen ez évben kellett a házbérösszegeből engedni, mert a bérlő képtelen volt a régi bérösszeget megfizetni. Lokalitas van ott bőven, de mit ér mindez, ha el van az egész épület hanyagolva. Ablakai, ajtói, mindene rossz. A nagyterme pedig nem használható tovább színháznak és így már ez által is veszített az értékéből.

A »Bárány« szálloda és a nagykaszárnya (amelyre később térünk át) évtizedek óta spekuláció tárgyát képezik és ezáltal semmi gondot nem fordítanak rájuk. Csak toldják-foldják ezt a két épületet. Holott például a Bárányra ráférne alapos átalakítás. Ha modern szállodává alakítanók át és egy tisztességes, színelőadásokra is alkalmas földszinti termet építenének hozzá, úgy föltétlen meghoznák kamatait a beléfkettett tőke. Sokáig nem igen lehet spekulálni. Színelőadásokat nem lehet örökké deszkabódében tartani. És itt volna már az ideje, hogy egy tisztességes, modern nagyterme is legyen a városnak. Akkor aztán volna egy jól jövedelmező szállodája a városnak.

És ime, eljutottunk az 1 holdon és 144 □-ölnyi területen fekvő, 80,000 koronára becsült Nagykaszárnához. Ahhoz a hatatmas nagy épülethez, amely a város egyik legexponáltabb, legszembeötlőbb helyén terpeszkedik, a város igazi szégyenére. Mert bizony szégyen bevallani, hogy ez az ütött-kopott, csúf és teljesen elhanyagolt épület a város tulajdona. 1112 korona a bevétele névleg. De tényleg ennél jóval kevesebb, mert valami reparáció mégis csak szükséges itt is, (ami ugyan meg nem látszik rajta.) Ezenkívül a zálogintézet és a mértékhtelelítő hivatal van ott elhelyezve. Hát a zálogintézetet, meg a mértékhtelelítő hivatalt olcsóbb lokalitásba is lehetne elhelyezni.

A nagykaszárnya szintén a spekulációs épületek közé tartozik. Azért tartogatjuk, mert azt hisszük, hogyha egyszer megkapjuk a törvényszéket, hát jó lesz azt ide elhelyezni. Hát nem tudjuk, hogy lesz-e egyhamar törvényszéke Bajának. De akár lesz, akár nem lesz, az az egy bizonyos, hogyha kapunk törvényszéket, adhatunk elég közterületet erre a célra anélkül, hogy meglegyen a nagykaszárnya. Ezt értékesíteni kell. Vagy eladás, vagy alapos átépítés útján. Nem szabad azt sem elfelednünk, hogy mihelyt felépül az új honvédelovassági kaszárnya, a méntelep különítménye kimegy a nagykaszárnából és bemegey az üressé váló mostani honvédelaktanyába és akkor elesünk a mostani csekélyke bérösszegetől is. Aztán meg igazán nem lehet azt a csúf épületet megtúrni a vasúti állomás közelében, ott ahol a városnak természetszerűen fejlődnie kell, és ahol ennek a fejlődésnek éppen a nagykaszárnya az akadálya.

És ennek az épületnek közvetlen közelében ott van a volt mértékhtelelítő üres telke. Miért nem igyekeznek azt is értékesíteni,

már csak szépészeti szempontból is. Évek óta hever ez a terület parlagon, holott ha áruba bocsátották volna, már rég nem nőne ott a paraj és egyéb vadvirág, hanem esetleg egy szép épület volna rajta.

Ne pillanatnyi megtakarítás, hanem a város jövő fejlődése kell, hogy irányadó legyen. Ezek a takarékoságok nagyon drágák a városnak.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. augusztus 22

Ünneplik Erősdyt.

Erősdy Sándor marostordavármegyei főispán szombat este utazott haza Budapestről. A vármegye határán, Nyárádfőn a munkapárt küldötsége fogadta és lelkesen ünnepelte. Marosvásárhelyen pedig órási tömeg fogadta és nagy ovációban részesítette.

Elhunyt festőművész.

Székely Bertalan kiváló festőművész, a festőművészeti akadémia tanára meghalt. Temetése szerdán délután fél 3 órakor lesz.

Választás.

Liptószentmiklóson ma egyhangúlag képviselővé választották Kozma Andort munkapárti programmal.

Feloszlatták a Szabort.

Ma volt az utolsó ülése a horvát tartománygyűlésnek. Bán felolvasta a királyi kéziratot és ezzel fel volt oszlatva az országgyűlés. Most megindulnak Horvátországban a választási harcok.

Védekezés a kolera ellen.

A fővárosban Stetina József államtitkár elnöklété alatt megbeszéltek azokat az óvóintézkedéseket, amelyeket tenni kell a Magyar Államvasutaknak a kolera behurcolása ellen. A Máv. egyébként minden óvóintézkedést megtett.

NAPIHIREK.

Eljegyzés. *Zwillinger* Arnold helybeli kereskedő eljegyezte Rosenthal Fülöp felsőszentiváni kereskedő kedves leányát *Rizuskát*. (Minden külön értesítés helyett.)

Sorsolás. A Bajai Ipartestület folyó évi augusztus hó 28-án vasárnap délután fogja kisorsolni az esedékes házrészjegyeket.

Az Ipartestületből. Ipart nyertek: Baracsi Ferencz vegytisztító és mosó-intézet, Sztarek Dezsóné és Keszei Anna nőszabók, Polyák

Béla papucsos, Mózer Józsefné nőszabó és Stahl Mátyás kocsigyártó. Iparukról lemondottak: Galambos Lajosné nőszabó, Hunyadi (Halpauer) István kisebb kőműves és Radó Kovács-iparos.

Felülfizetésük. A »Bajai Ipartestület« bálján a következő felülfizetések történtek:

Baró Podmaniczky Endre, Ertl József, ifj. Szemző Gyula 20—20 kor. Czérnay Imre, Tury Mátyás, Gyarmati Emil, Somogyi Emil 10—10 kor. Vojnits Dániel, Jorgovits Szerén, Diamant Lajos, Müller József, Dr. Fehérváry Dezső 5—5 kor. Löwenstein Sándor 4 kor. Mikolics Ignác, Würtz Pál 2—2 k. Fehérváry Ferenc, Buday István, Gyöngyössy László, Ernst Lipót, Gebhardt Dezső, ifj. Rehák György, N. N., Székely Leó, Heks Gábor, Fischer Béla, Nievel Lajos, Sugár József, ifj. Wunderlich János, Kovács Gyula, ifj. Nánay Lajos, Nánay Aurél 2—2 kor. Özv. Gódár Lajosné, Bálind Józsefné, Antal Lajos, Kapots Nándor, N. N., ifj. Sugár Henrik, Sziklai Emil, Krausz Jenő, Schwartz Manó, Vránics György, ifj. Szteriády I., Bálind Gyula, Bakanek Gáspár, Bunovics Mihály, Balogh László, Ernst B., Gebhardt Jenő, Horváth Béla, Kiss Mór, Mayer József, Ringeisz Kálmán, Surányi Dezső, Szathmáry Károly, Tinusz Károly, Török Gyula, Tyirity Uros, Kovács Ödön, Tomasics Gyula 1—1 k. Dervaderits Illés 60 f, ifj. Utry Pál 50 f, N. N. 40 fillért, amely felülfizetésekért ezúton is köszönetet mond az Elnökség.

Vesztett kutya Béregen. Radicev Gyukáné béregi lakosnőt a múlt hét egyik estéjén egy idegen kutya az utcán esti 9 óra tájban megtámadta és hasát megharapta, a sérültet a budapesti Pasteur intézetbe vitték gyógykezeltetés végett, miután a kóbor kutya valószínűleg veszett volt.

Igy mulatnak Hercegszántón. Mint minden esztendőben úgy az idén is szomorú véget ért a hercegszántói bucsu. — A virtuskodás megkivánta áldozatát, Nagy Jósikát a híres verekedőt utólérte végzete, mert többekkel összeszólalkozott az egyik korcsmában s eddig még ki nem nyomozott egyén halálos késszúrással megölte.

A »Casino« vendéglő nyári helyiségében naponta Petrovác Béla zenekara zene-estélyt tart.

Tisztelettel

Preimájer Pál

Casino vendéglős.

A víz mint a gyomor- és bélbetegségek óvszere. Mindenki tudja, hogy a Karlsbadban és Marienbadban gyógyulást kereső gyomorbetegnek legnagyobb kontingensét magyarok alkotják. Ennek oka pedig az, hogy a magyar konyha igen izletes, de meglehetősen nehezen emészthető táplálékokkal látja el fogyasztóit, továbbá az, hogy a magyar ember az étkezés után boritalhoz van szokva. A bor pedig a zsíros ételek emésztését gátolja.

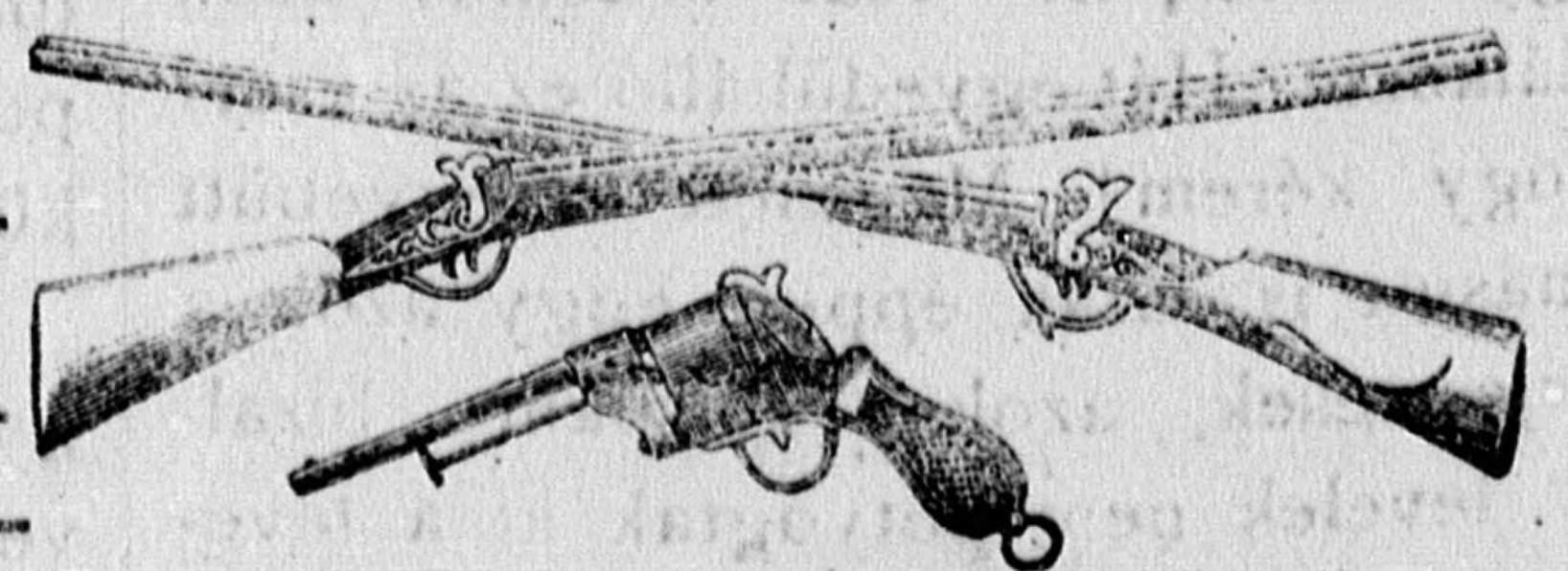
A táplálkozásnak ezen betegségekre vezető

Kitűnő minőségű

vadászfegyverek, flóbertpuskák és revolverek

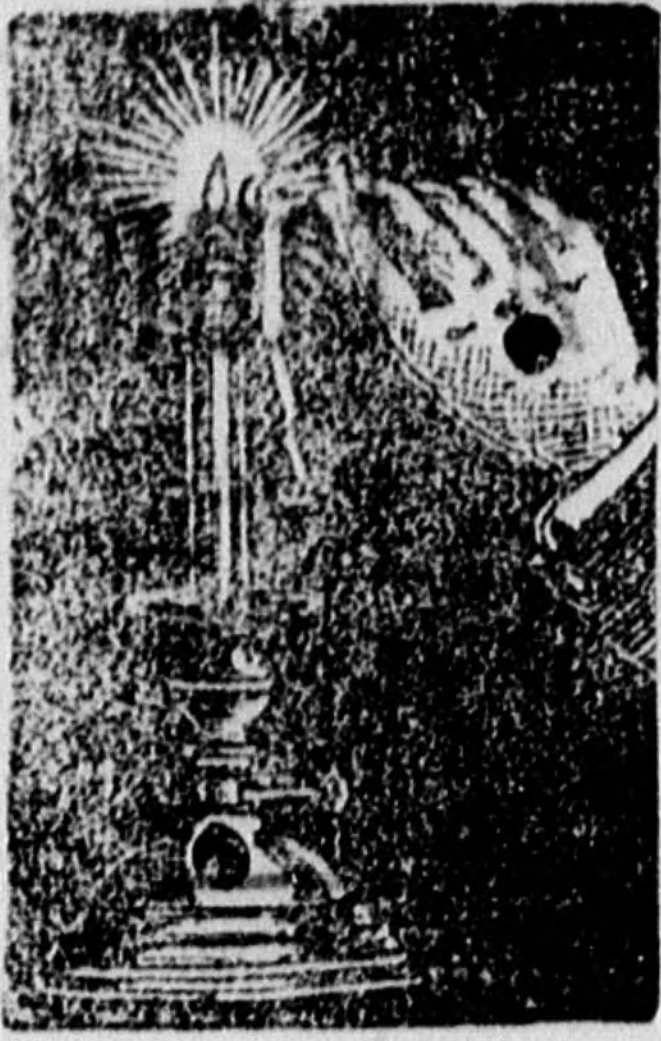
a kül- és belföld legjelesebb gyáraiból, pontosan szabályozva, minden cső a hivatalos próbabélyeggel ellátva és belőve. Mindennemű vadászeszközök és felszerelések nagy választékban és igen jutányos áron kaphatók:

Drescher Gyula kereskedésében Baján.

1909-i
szezónációs ta-
lálmány:
öngyújtó
ércgyertya
Jupiter

zsiradékmentes pertroleumtöltéssel.

Használatban tizszer olcsóbb, mint a közönséges milly- vagy stearin-gyertya, csak 5—6 fillérbe kerül és 18—20 óra hosszát szagtalanul, szépen világít. A fény tetszés szerint kisebbre vagy nagyobbra szabályozható. »JUPITER« meggyullad magától, gyufa nélkül, egyszerű nyomás által a gyújtókerékre. — 10 évi jótállás törés és jó működésért. — Fontos minden családnak, főképen vendéglők, szállodák, üzletek, gyárak, templomok részére. Ára: 1 drb 6 kor. 3 drb 16 kor. 6 drb 30 k 12 drb 57 kor. — éjjeli lámpára üvegtulipán 1 korona, több, utánvétellel.

Ügynökök és viszonteladók mindenféle kerestetnek.

Oszt. magy. Union vállalkozás pat. találmányok részére
Wien, V., Wiedner főutca 105.

Wieni sürgöny!

Zseb-gyújtó-
készülékünk

„Cäsar“

bevezetésére elhatároztuk magunkat minden más reklám helyett 15.000 darabot g y á r i áron elárusítani és a következő leszállított árban kaphatók:

1 drb 3 k. helyett csak 2 kor., 3 drb 4-50 k. 6 darab 8 korona, 12 darab 14 korona utánvétellel.

Kiárusítás után e reklámárak újra a régi árakra lesznek emelve. »CÄSAR« a világ legjobb zseb-gyújtó-készüléke. Egy nyomásra rögtön világosság és tűz! Sohasem mond csütörtököt! Nincs benne villamos elem! Kicsérélhető gyújtócső évekig eltart!

Oszt. magy. Union vállalkozás pat. találmányok részére
Wien, V., Wiedner főutca 104

7875. tlkvi.
1910. szám.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbiróság mint tlkvi. hatóság közhírré teszi, hogy az árverést dr. Kelemen József bajai ügyvéd által képviselt Löwentstein Frigyes bajai lakos javára Sebök Mihályné sz. Elek Anna bajai lakos ellen 66 korona tőke, ennek 1910. évi február hó 14-től járó 5% kamatai, 35 korona eddigi, 14 korona 30 fillér ezúttal megállapított és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-c. 144. és következő §§-ai, valamint az 1908. évi 41. t.-c. 21. §-a alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbiróság területén lévő a Baja városban fekvő, a bajai 1444. sz. betétben A I. 1—2. sorsz. 1765. 135 négyszögöl területű udvarral bíró házra és az 1766. hrsz. 128 négyszögöl területű kertre 1661 korona kikiáltási árban ezennel elrendeli és annak Baján a telekkönyvi árverési helyiségben 1910. évi szeptember hó 13-ik napjának délutáni 3 óráját kitzüzi.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kikiáltási ár 2/3-ánál alul eladatni nem fog.

Árverezők a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevő a vételárát három egyenlő részletben és pedig az első részletet 15 nap, a másodikat 30 nap, a harmadikat 45 nap alatt, mindég az árverés jogerőre emelkedésétől számított, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai m. kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál, az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be.

Baja, 1910. évi június hó 3. napján.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

T e m m e r,
kir. járásbíró.

393. szám.
1910. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti V ker. kir. járásbiróságnak 1906. évi Sp. I. 883./3. számú végzése következtében Bárdos S. Sámuel ügyvéd által képviselt Anfrecht és Goldschmidt javára 308 korona 80 fillér s jár. erejéig 1908. évi december hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján felülfoglalt és 1371 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butor és ezüst evő-eszköz nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. járásbiróság 1910. évi V. 584./1. számú végzése folytán 308 korona 50 fillér tőkekövetelés, ennek 1906. évi március hó 1. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 57 korona 65 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Baján Kölcsey Ferencz-utca 37. sz. a. végrehajtást szenvedett lakásán leendő megtartására 1910. évi szeptember hó 3-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fog adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Baja, 1910. évi augusztus hó 13. napján.

Horánszky László,
kir. bir. végrehajtó.

Intelligens családnál

jó, gondos felügyelet mellett, a gimnázium közvetlen közelében

egy vagy két iskolás fiú

teljes ellátást nyerhet. Cim a kiadóban.

Használt butorok

eladók

Szent-Antal-u. 6. sz. a.

BORSZÉKI

az ásványvizek királya, angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Kapható Baján:

ifj. Cserba György

fűszer- és ásványvizkereskedőnél,
s minden kávéházban és vendéglőben,

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja! 1904. St. Louis Grand Prix.

Legyen mindennapi italod!

Természetes hydrocarbonátos ásványvíz forrás, mely szénsavval telítettik. Az emésztést elősegítő pompás asztali víz.

Telefon 81. sz.

Főraktár Baja és vidéke részére:

Telefon 81. sz.

Stampfl Jenő fűszerkereskedő cégnél **Baja.**

Ugyiszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók.

A Kristály ásványvíz árai: ½ liter 34 fill. 1 liter 44 fill. 1½ liter 54 fill.

Üres üvegek visszavételnek: ½ literes 12 fill., 1 literes 16 fill., 1½ literes 20 filléért.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.